

Komisija za etički kodeks sudija na sjednici, održanoj 17.06.2022. godine, donosi

S M J E R N I C E

-u odnosu na pravo nosilaca sudijske funkcije na slobodu izražavanja sa aspekta načela neophodnosti i srazmjernosti-

- 1. Sudije, poput drugih građana, imaju pravo na slobodu izražavanja. Sudija ne smije da očekuje da će ostvarivanje njegovog prava na slobodu izražavanja dovesti do disciplinskih sankcija. Sudiji se mora omogućiti da prilikom donošenja odluke slobodno i neometano izrazi sopstveno mišljenje,*
- 2. Svako ograničenje ostvarivanja ovih prava za sudije od strane države podliježe opštim kriterijumima iz međunarodnog prava za takva ograničenja, uključujući neophodnost i srazmjernost.*
- 3. Ograničenja u ostvarivanju prava sudija na ove slobode koja se konkretno odnose na njihovu sudijsku funkcije treba da utvrdi sudstvo ili drugo nezavisno tijelo u kojem većinu članova čine sudije.*
- 4. Ne predstavljaju sve povrede slobode izražavanja osnov za disciplinsku odgovornost. Pokretanje disciplinskog postupka u svim slučajevima neetičkog izražavanja može da ima „efekat obeshrabrivanja“ u odnosu na postojanje ili iznošenje drugačijeg mišljenja u sistemu.*
- 5. Svaki postupak protiv sudije na osnovu ostvarivanja prava na ove slobode mora se voditi u skladu sa članom 6 EKLJP.*
- 6. Ograničenja u ostvarivanju ovih sloboda za sudije mogu, u načelu, biti opravdana ako su neophodna i odgovarajuća da garantuju njihovu nepristrasnost i nezavisnost.*
- 7. Sudije treba da podnesu zahtjev da budu izuzete iz postupaka kada je to potrebno da se obezbijedi da pravosuđe bude nezavisno i nepristrasno, kao i da ga drugi smatraju nezavisnom i nepristrasnim, bez obzira na to da li su se aktivnosti odvijale u javnom, privatnom ili profesionalnom životu.*
- 8. Ostvarivanje ovih sloboda može dovesti do zahtjeva za izuzećem i stoga sudije treba da nastoje da na minimum svedu situacije u kojima bi na kraju mogli da budu pozvani da podnesu zahtjev za svoje izuzeće.*

9. *Istovremeno, gore navedena razmatranja ne znače da sudija nikada ne može da ostvari svoje pravo na slobodu izražavanja, u vezi pitanja ili stranaka koje može da završi pred sudom u nekom trenutku u budućnosti. Potpuna izolacija od zajednice i društva nije realna niti se traži od sudija. Sudija posebno treba da izbjegava političke kontroverze. Važno je izbjeći da se sudijska funkcija koristi za promovisanje ličnih stavova kao i utisak zarobljenosti od strane određenih organizacija ili interesa. Sudije treba da izbjegavaju da izražavaju mišljenje o pitanjima koja se mogu javiti tokom sudskog postupka i koja mogu dovesti do zabrinutosti o nepristrasnosti sudije.*
10. *Vlasti ne treba da ograničavaju ostvarivanje ovih sloboda u ove svrhe ili da uvode disciplinske ili druge posljedice zbog njihovog ostvarivanja. Sloboda izražavanja sudije trebalo bi da uživa visok nivo zaštite i svako miješanje u ostvarivanje prava na tu slobodu bi trebalo da bude prvobitno ispitano, u zakonito sprovedenom postupku.*
11. *Sloboda izražavanja ne može dovesti u pitanje ravnopravnost svih, nezavisno od njegove/njene rase, boje kože, pola/roda, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, imovine, rođenja, obrazovanja, društvenog položaja ili drugih osobina.*
12. *Sudije treba da budu svjesne svoje obaveze da podižu nivo svijesti, kako među sudijama i u pravosuđu, tako i u javnosti, o svim izazovima vezanim za sudijski integritet, uključuju i pitanja sudijskog integriteta povezana s rodnom ravnopravnošću i politikom jednakih mogućnosti, kao i da doprinose afirmaciji principa rodne ravnopravnosti u pravosuđu i u društvu, u cjelini.*
13. *Gore navedeni standardi i načela primjenjuju se na oblike izražavanja na internetu (uključujući i društvene medije).*
14. *U slučaju nedoumica pri ostvarivanju prava na slobodu izražavanja, sudija treba da zatraži mišljenje Komisije za etički kodeks sudija.*

PREDSJEDNIK KOMISIJE

Dobrica Šljivančanin, s.r.

Smjernice su izrađene uz ekspertsku podršku projekta „Odgovornost i profesionalizam u pravosudnom sistemu u Crnoj Gori“ u okviru zajedničkog programa Evropske unije i Savjeta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019. – 2022.“

Mišljenja i stavovi izraženi u ovim smjernicama ne predstavljaju zvaničan stav Evropske unije ili Savjeta Evrope.

Horizontal Facility for Western Balkans and Turkey

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

Implemented
by the Council of Europe